

Examensarbete

Mot en kärnmodell för valdeltagande: Institutionella och strukturella faktorer på makronivå

En tvärsnittsanalys av tvångsröstning, befolkningsstorlek och demokratisk kontext

Towards a core model of voter turnout: Institutional and structural macro-level factors - A Cross-Sectional Test of Compulsory Voting, Population Size and Democratic Context

Författare: Laila Amrani

Nivå: Grundnivå

Kursnamn: Examensarbete för kandidatexamen i statsvetenskap

Kurskod: GSK2UJ

Högskolepoäng: 15

Handledare: Ali Abdelzadeh

Institution: Institutionen för kultur och samhälle

Examinator: Jenny Åberg

Examinations

Datum: 2026-02-27

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker Open Access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open Access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten Open Access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (öppet tillgänglig på nätet, Open Access):

Ja

Nej

Innehållsförteckning

Abstract

Keywords

Sammanfattning

1. Inledning	1
1.1. Bakgrund och problemformulering.....	1
1.2. Syfte och frågeställning	2
1.3. Avgränsning.....	3
1.4. Disposition	3
2. Tidigare forskning, nivåproblem och utgångspunkt för en makrobaserad kärnmodell	4
2.1. Teoretisk utgångspunkt och operationalisering av kärnmodellen	4
2.1.1. Varför en kärnmodell på makronivå?.....	5
2.1.2. Val av beroende variabel och centrala oberoende variabler.....	5
2.1.3. Hypoteser och förväntade samband	7
2.1.4. Operationalisering	7
3. Metod och material	9
3.1. Metod för materialinsamling.....	9
3.1.1. Urval av material	9
3.1.2. Insamling av material	10
3.2. Metod för analys	11
3.2.1. Studiedesign	11
3.2.2. Tillvägagångsätt	12
3.2.3. Metoddiskussion.....	12
3.2.4. Forskningsetiska överväganden	13
3.2.5. Användning av AI-verktyg.....	13
4. Analys	14
4.1. Deskriptiv statistik och fördelningar.....	14
4.1.1. Deskriptiv statistik i tabellform.....	15
4.2. Bivariata samband: korrelationer och gruppskillnader	18
4.3. Multivariat analys: OLS-regression (kärnmodell)	19
4.3.1. Tabell 4.3.1 Modellens passform	20

4.3.2.	Tabell 4.3.2 Regressionsresultat.....	21
4.3.3.	Tolkning i relation till forskningsfrågorna.....	21
4.3.4.	Figurer 4.3.1–4.3.3 Diagnostik.....	22
5.	Diskussion och slutsatser.....	25
5.1.	Resultatens innebörd i relation till syfte och forskningsfrågor.....	25
5.2.	Slutsats.....	27
Referenser		
Bilagor		

Abstract

This thesis explains cross-national differences in voter turnout by testing a parsimonious macro-level “core model” derived from the turnout literature. Using cross-sectional data for 155 countries, turnout is measured as VAP turnout (the share of the voting-age population that voted) in the most recent parliamentary election. The model includes compulsory voting (dummy), population size (log), and the democratic context measured by the V-Dem Electoral Democracy Index. OLS regression indicates a clear positive association between electoral democracy and turnout, while compulsory voting is negative and close to conventional significance levels and population size is negative but not statistically significant when controlling for the other variables. Overall, the model explains a modest but meaningful share of turnout variation ($R^2 \approx 0,12$), highlighting the value of a feasible macro-level core model and transparent operationalization choices.

Keywords: Voter turnout; macro-level analysis; cross-national comparison; compulsory voting; electoral democracy; V-Dem; population size; OLS regression; VAP turnout

Sammanfattning

Uppsatsen prövar en avgränsad kärnmodell för att förklara skillnader i valdeltagande mellan länder. Analysen bygger på ett tvärsnitt av 155 länder och använder VAP-turnout (andel av röstmyndig befolkning som röstat i senaste parlamentsvalet) som beroende variabel. Kärnmodellen innehåller tvångsröstning (0/1), logaritmerad befolkning samt V-Dems Electoral Democracy Index som mått på demokratisk/elektoral kontext. OLS-regression i SPSS visar ett tydligt positivt samband mellan elektoraldemokrati och valdeltagande. Tvångsröstning har ett negativt samband som ligger nära traditionella signifikansnivåer, medan befolkningsstorlek inte är statistiskt säkerställd när övriga variabler kontrolleras. Sammantaget förklarar modellen en begränsad men ändå meningsfull del av variationen ($R^2 \approx 0,12$).

1. Inledning

1.1. Bakgrund och problemformulering

Valdeltagande används ofta som ett övergripande mått på demokratins funktionssätt, eftersom politiska val är en central mekanism för representation och ansvarsutkrävande. Samtidigt varierar valdeltagandet kraftigt mellan länder – även mellan stater som formellt genomför återkommande val. Denna variation har under lång tid motiverat jämförande forskning på aggregerad nivå, där landet utgör analysenheten och valdeltagande betraktas som ett systemutfall som påverkas av institutionella och strukturella faktorer (Stockemer, 2017, s. 698–699).

Ett återkommande problem i denna forskningsinriktning är dock nivåfrågan: samband på individnivå kan inte utan vidare “översättas” till samband mellan länder, och makromönster kan uppstå även när individers motiv ser olika ut i olika kontexter. Lane och Ersson betonar att makro- och mikroförklaringar därför måste hållas analytiskt isär, och att forskningsdesignen behöver vara tydlig med vilken nivåslutsatserna avser (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459; 462–463; 465).

Samtidigt pekar översikts- och metaanalytlitteraturen på att forskningsfältet, trots sin omfattning, är fragmenterat. Stockemer visar att studier på makronivå använder ett stort antal konkurrerande förklaringsfaktorer, men att endast ett fåtal uppvisar ett mer stabilt och återkommande samband över många studier. I hans meta-analytiska genomgång framträder tre särskilt robusta “kärnkandidater”: tvångsröstning, valens betydelse/avgörande karaktär samt liten befolkningsstorlek (Stockemer, 2017, s. 698–699; 714–715).

I uppsatsen används begreppet kärnmodell i en snäv och praktisk mening: en parsimonious (avgränsad) uppsättning makrovariabler som ofta återkommer i sammanfattningsforskning och som i tidigare studier visat relativt stabila samband med valdeltagande. Kärnmodellen ska därför förstås som en möjlig baslinje för jämförande analys – inte som en komplett förklaring av alla faktorer som påverkar valdeltagande.

Ett ytterligare skäl till att forskningsläget blir svårt att syntetisera är att själva beroendevariabeln – valdeltagande – ofta mäts på olika sätt. Stockemer visar att den jämförande makrolitteraturen domineras av två operationaliseringar: valdeltagande som andel av registrerade väljare (RV) och valdeltagande som andel av röstmyndig befolkning (VAP). Han argumenterar för att båda måtten är problematiska på olika sätt och att det mer teoretiskt “korrekta” måttet är valdeltagande som andel av röstberättigade (VEP), men att VEP kräver ytterligare komponenter som sällan finns jämförbart för många länder (Stockemer, 2017, s. 713–717; Stockemer).

Mot denna bakgrund formulerar studien ett statsvetenskapligt problem: hur kan man, med utgångspunkt i etablerad makroforskning, konstruera en avgränsad och empiriskt genomförbar kärnmodell som både är teoretiskt rimlig, metodologiskt konsekvent på makronivå och möjlig att pröva med god datatäckning i ett globalt tvärsnitt? Kunskapsluckan som studien avser att bidra till handlar alltså inte om brist på enskilda förklaringar, utan om behovet av en tydligt motiverad och praktiskt genomförbar kärnmodell som kan prövas med jämförbara data och samtidigt ta mätproblematiken på allvar (Stockemer, 2017, s. 714–717).

1.2. Syfte och frågeställning

Syftet med studien är att, utifrån forskning om valdeltagande på aggregerad landsnivå, formulera och empiriskt pröva en avgränsad kärnmodell som förklarar variationer i valdeltagande mellan länder. Kärnmodellen avgränsas till ett fåtal variabler som har teoretisk förankring i den makroorienterade litteraturen, som återkommer som relativt robusta kandidater i sammanfattningsforskning, och som kan operationaliseras med internationellt jämförbara databaser i ett globalt urval (Stockemer, 2017, s. 698–699).

För att uppnå syftet besvaras följande forskningsfrågor:

1. Vilka makrorelaterade förklaringsfaktorer kan, med stöd i aggregerad turnout-litteratur, motiveras som en kärna i en jämförande modell för valdeltagande?
2. I vilken utsträckning kan en sådan kärnmodell statistiskt förklara variationen i valdeltagande mellan länder i en tvärsnittsanalys?

1.3. Avgränsning

Studien avgränsas till en makrobaserad tvärsnittsdesign där varje land utgör en observation. Detta motiveras av att syftet är att pröva en kärnmodell på landsnivå och att en tvärsnittsansats möjliggör jämförelse mellan länder med ett relativt stort antal fall, snarare än att analysera förändring över tid inom samma land.

Vidare avgränsas kärnmodellen till ett begränsat antal makrovariabler som kan operationaliseras med bred datatäckning. Modellen inkluderar tvångsröstning och befolkningsstorlek, vilka lyfts fram som centrala och återkommande kandidater i den aggregerade turnout-litteraturen (Stockemer, 2017, s. 698–699; Geys, 2006, s. 652–653). För att fånga den institutionella kontext där valen äger rum inkluderas dessutom ett regim-/demokratimått från V-Dem (proxy). Detta är ett medvetet avgränsningsval för att hålla modellen konsekvent på makronivå och undvika att blanda in aggregerade individattityder i huvudanalysen, vilket ligger i linje med Lane och Erssons resonemang om nivåproblem och tolkning (Lane & Ersson, 1990, s. 457–459).

Slutligen avgränsas den beroende variabeln genom att studien använder VAP-turnout som mått på valdeltagande. VEP framstår i teorin som mer korrekt, men kräver datakomponenter som är svåra att konstruera jämförbart för ett stort globalt urval (Stockemer, 2017, s. 713–717).

1.4. Disposition

Uppsatsen är upplagd på följande sätt. I kapitel 2 presenteras tidigare forskning, nivåproblemet och den teoretiska utgångspunkten för studiens makrobaserade kärnmodell samt hur modellen operationaliseras. I kapitel 3 redogörs studiens data, fallurval och metod, inklusive konstruktionen av den egenbyggda landdatabasen och genomförandet i SPSS. I kapitel 4 presenteras resultaten från den empiriska analysen. I kapitel 5 diskuteras resultaten i relation till teori och tidigare forskning, studiens begränsningar samt hur kärnmodellen kan byggas ut i framtida forskning, exempelvis genom att inkludera mikrorelaterade förklaringar som ett nästa steg.

2. Tidigare forskning, nivåproblem och utgångspunkt för en makrobaserad kärnmodell

2.1. Teoretisk utgångspunkt och operationalisering av kärnmodellen

Detta avsnitt förankrar studiens kärnmodell i den forskningslinje som analyserar valdeltagande på aggregerad landsnivå, där landet utgör analysenheten och valdeltagande förstås som ett systemutfall. En central utgångspunkt är att förklaringar av valdeltagande kan formuleras på olika analysnivåer och att nivåval därför måste göras explicit för att resultaten ska gå att tolka på ett rimligt sätt. Lane och Ersson visar att makro- och mikroförklaringar inte är utbytbara: samband som gäller på individnivå behöver inte återfinnas när länder analyseras som helheter, och omvänt kan makromönster bestå även när individers motiv och drivkrafter varierar mellan kontexter. Därmed blir nivåvalet en viktig del av forskningsdesignen, särskilt när syftet är att pröva en avgränsad modell på makronivå (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459; 463–465).

Samtidigt är forskningen om valdeltagande på aggregerad nivå mycket omfattande. Geys visar i sin översikt att litteraturen innehåller många olika typer av förklaringar och att resultat ofta skiljer sig åt beroende på tidsperiod, urval och hur variablerna operationaliseras. Samtidigt återkommer vissa kandidater relativt ofta och med mer stabila resultat (Geys, 2006, s. 637–639). Stockemer lyfter fram på liknande sätt att fältet präglas av många konkurrerande förklaringsfaktorer och att effekter kan vara känsliga för modellval och mätning, vilket bidrar till att en “standardmodell” för makroförklaringar är svår att etablera fullt ut (Stockemer, 2017, s. 701; 712).

Mot denna bakgrund är studiens ambition inte att ersätta den breda litteraturen, utan att formulera en hanterlig och teoretiskt förankrad kärnmodell som kan prövas empiriskt med god datatäckning i ett globalt tvärsnitt. Kärnmodellens idé är att utgå från förklaringar som både har en tydlig teoretisk logik på makronivå och som i översiktslitteraturen framstår som mer återkommande.

2.1.1. Varför en kärnmodell på makronivå?

En första teoretisk utgångspunkt i studien är ett institutionellt och incitamentsbaserat perspektiv på valdeltagande. Inom makrolitteraturen betraktas institutioner som regler som kan förändra kostnader och incitament för att rösta, vilket i sin tur kan påverka valdeltagandet på systemnivå. Tvångsröstning är här ett centralt exempel. Geys redovisar att tvångsröstning i aggregerade studier ofta har ett tydligt positivt samband med valdeltagande och att effekten tenderar att vara substantivt stor, särskilt där regelverket faktiskt upprätthålls (Geys, 2006, s. 652–653). Stockemer lyfter också fram tvångsröstning som en av de mest återkommande och stabila institutionella faktorerna i den makroorienterade forskningen (Stockemer, 2017, s. 704).

Institutionell påverkan kan dock förstås bredare än enskilda regler och handla om valens övergripande politiska och demokratiska kontext. Om val inte genomförs under villkor som möjliggör reell konkurrens och legitimitet kan incitamenten att delta vara svagare, medan en mer fungerande elektoraldemokrati kan bidra till att röstning uppfattas som meningsfull och relevant. För att hålla studien konsekvent makroorienterad operationaliseras denna kontext genom ett regim-/demokratimått (proxy) från V-Dem. Motivet är att fånga valens institutionella kvalitet på systemnivå, utan att behöva gå omvägen via individers attityder som sedan aggregeras till ett landsmått. Ett sådant val ligger också nära Lane och Erssons poäng om att nivålogiken måste vara tydlig: om studien gör utsagor om länder som helheter bör förklaringsvariablerna i huvudmodellen också vara definierade på samma nivå (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459).

2.1.2. Val av beroende variabel och centrala oberoende variabler

En andra teoretisk utgångspunkt är ett strukturellt perspektiv, där vissa samhälls- och systemegenskaper påverkar valdeltagande mer generellt och relativt oberoende av enskilda regler. I den aggregerade forskningen är befolkningsstorlek ett av de tydligaste exemplen. Geys sammanfattar en stor mängd studier och visar att populationsstorlek ofta är negativt relaterad till valdeltagande. Han noterar också att det är vanligt att operationalisera populationsstorlek i logaritmerad form, eftersom skillnader mellan små och medelstora länder ofta antas vara mer analytiskt betydelsefulla än skillnader mellan två mycket stora länder (Geys, 2006, s. 642–643). Stockemer redovisar ett liknande mönster och beskriver små länder som en återkommande kontext där valdeltagandet tenderar att vara högre, vilket i litteraturen

ofta kopplas till närhet mellan väljare och politiska beslutsfattare samt lägre deltagandekostnader (Stockemer, 2017, s. 708).

Valet av beroende variabel är samtidigt en central metodfråga i aggregerad valdeltagandeforskning. Stockemer visar att olika turnout-mått är vanligt förekommande i litteraturen och att valet mellan dem inte är trivialt, eftersom måtten fångar olika populationer och kan påverkas av hur registreringssystem och rösträttsregler ser ut i olika länder. Han diskuterar särskilt skillnader mellan turnout som andel av registrerade väljare (RV), turnout som andel av röstmyndig befolkning (VAP) och turnout som andel av röstberättigade (VEP), samt att måttval kan få betydelse för jämförbarhet och tolkning (Stockemer, 2017, s. 713–714).

I denna studie används VAP-turnout som beroende variabel. VAP står för Voting Age Population och avser valdeltagande beräknat som antalet avgivna röster i relation till hela den röstmyndiga befolkningen (alla som är i röstålder), oavsett om de är registrerade som väljare eller inte. Ett annat vanligt mått i den jämförande litteraturen är RV, Registered Voters, där valdeltagandet i stället beräknas som andel av de registrerade väljarna. Skillnaden är viktig eftersom länder kan ha mycket olika registreringssystem: i vissa länder sker registrering automatiskt, i andra krävs aktiv registrering, vilket kan påverka både nivån på RV och jämförbarheten mellan länder.

Ett tredje mått som ofta lyfts fram som mer teoretiskt precist är VEP, Voting Eligible Population. VEP syftar till att mäta valdeltagande i relation till den befolkning som faktiskt är röstberättigad, alltså exklusive grupper som är i röstålder men saknar rösträtt (till exempel vissa icke-medborgare eller andra grupper utan rösträtt beroende på landets regler). I teorin ligger VEP närmare ett "ideal" för internationella jämförelser eftersom nämnaren bättre motsvarar den population som faktiskt kan delta. Samtidigt är VEP metodologiskt svårare att konstruera i ett globalt tvärsnitt, eftersom det kräver jämförbara uppgifter om vilka vuxna som saknar rösträtt i respektive land. Stockemer betonar att just detta är en central komplikation: när VEP ska beräknas behöver forskaren ofta lägga till extra datakomponenter och antaganden, vilket i praktiken tenderar att öka bortfallet och minska antalet länder som kan ingå på ett jämförbart sätt (Stockemer, 2017, s. 713–714).

Mot bakgrund av studiens syfte – att pröva en empiriskt genomförbar kärnmodell med hög datatäckning över många länder – framstår VAP därför som det mest rimliga huvudmålet här. VAP möjliggör en bredare jämförelse eftersom måttet finns tillgängligt för fler länder i den databas som används, samtidigt som det minskar beroendet av nationella registreringsrutiner jämfört med RV. RV används däremot som ett relevant alternativt mått i forskningsfältet och kan diskuteras som en möjlig robusthetskontroll, men huvudanalysen utgår från VAP eftersom det bäst förenar jämförbarhet och datatäckning inom ramen för en tvärsnittsstudie.

2.1.3. Hypoteser och förväntade samband

Utifrån den aggregerade turnout-litteraturen formuleras därför tre hypoteser kopplade till kärnmodellens makrovariabler.

H1 (tvångsröstning): Länder med tvångsröstning har högre valdeltagande (VAP-turnout) än länder utan tvångsröstning.

H2 (befolkningsstorlek): Ju större befolkning ($\ln(\text{population})$), desto lägre valdeltagande.

H3 (demokratimått): Ju högre demokratisk/elektoral kvalitet (V-Dem/OWID-index), desto högre valdeltagande.

2.1.4. Operationalisering

Den empiriska prövningen bygger på en egenkonstruerad landdatabas där varje land utgör en observation. Databasen sammanställs i ett kalkylblad och importeras därefter till SPSS, där variablerna kodas och analyser genomförs. Variabelurvalet är gjort för att möjliggöra en strikt makroanalys och samtidigt maximera antalet länder med fullständiga värden.

Valdeltagande (beroende variabel) operationaliseras som VAP-turnout från International IDEA. Som diskuterats ovan är detta ett medvetet val för att kunna göra en bred jämförelse med hög datatäckning och utan att behöva konstruera VEP, vilket i en global tvärsnittsstudie ofta kräver ytterligare komponenter och antaganden (Stockemer, 2017, s. 713–714).

Tvångsröstning operationaliseras som en dikotom variabel där 1 anger att tvångsröstning tillämpas och 0 att den inte tillämpas, baserat på International IDEA:s uppgifter. Detta ligger

nära hur variabeln vanligtvis hanteras i aggregerade jämförelser och motsvarar den grundläggande distinktion som också ofta används i sammanfattningsforskningen (Geys, 2006, s. 652–653; Stockemer, 2017, s. 704).

Befolkningsstorlek operationaliseras som den naturliga logaritmen av total befolkning. I praktiken innebär detta att befolkningsciffran per land omvandlas till $\ln(\text{population})$ för att hantera den stora spridningen mellan länder och för att följa det vanliga antagandet om ett icke-linjärt samband (Geys, 2006, s. 642–643).

Slutligen operationaliseras valens demokratiska/elektoral kontext genom ett V-Dem-baserat demokratimått (proxy) på landsnivå. Syftet är att fånga en övergripande institutions- och regimkvalitet som kan göra val mer eller mindre meningsfulla på systemnivå. Detta är ett avgränsningsval som hjälper studien att förbli konsekvent makroorienterad, i linje med Lane och Erssons resonemang om nivåproblem och vikten av att matcha analysnivå med variabelnivå (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459).

Tabell: Teoretiska perspektiv och operationalisering i studien

Teoretiskt perspektiv	Vad teorin säger (kort)	Kärnvariabel i studien	Operationalisering (datakälla)	Förväntad effekt på valdeltagande
Institutionellt/incitamentsperspektiv	Regler och institutioner förändrar kostnader/incitament för att rösta	Tvångsröstning	Dummy: 1 = tvångsröstning finns, 0 = saknas (International IDEA)	Positiv
Strukturellt makroperspektiv	Strukturella skillnader mellan länder påverkar deltagandekostnader och politisk närhet	Befolkningsstorlek	$\ln(\text{total befolkning})$ (World Bank)	Negativ
Regim-/demokratiperspektiv (institutionskvalitet)	Val blir mer meningsfulla när konkurrens och institutionell kvalitet är högre	Demokratimått (proxy)	V-Dem-demokratimått på landsnivå (V-Dem)	Positiv
Mät-/metodperspektiv (turnout-mått)	Val av turnout-mått påverkar jämförbarhet och nivåer	Valdeltagande (beroende)	Huvudmått: VAP-turnout; Robusthet: RV-turnout (International IDEA)	–

Figur 1. Teoretiska perspektiv och operationalisering i studien.

3. Metod och material

Studiens syfte är att pröva en avgränsad kärnmodell för valdeltagande på aggregerad landsnivå. För att besvara forskningsfrågorna används en kvantitativ ansats där varje land utgör analysenhet. En sådan design ligger i linje med den forskningslinje som analyserar valdeltagande som ett systemutfall påverkat av institutionella och strukturella förhållanden på makronivå. Samtidigt kräver en makroansats medvetna val kring nivå och mätning, eftersom resultat på landnivå inte automatiskt kan härledas från individnivå och vice versa (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459).

I praktiken genomförs studien som en tvärsnittsanalys i SPSS. Analysen sker i tre steg: (1) deskriptiv statistik för att beskriva nivåer och spridning i valdeltagande och i modellens centrala förklaringsvariabler, (2) bivariat analys för att undersöka samvariation mellan variablerna, och (3) en multivariat prövning av kärnmodellen med linjär regression (OLS).

Enligt Metodpraktikan är envariabelanalys (t.ex. frekvenstabeller, procent, centralmått och spridningsmått) ett grundläggande första steg för att besvara beskrivande frågor och skapa överblick över materialets fördelningar (Esaiasson et al., 2017, s. 363). Metodpraktikan beskriver också korrelationsanalys som ett verktyg för att undersöka grad av samvariation mellan variabler (Esaiasson et al., 2017, s. 381) och flervariabelanalys som ett sätt att analysera samband samtidigt som man tar hänsyn till flera faktorer parallellt (Esaiasson et al., 2017, s. 387).

Eftersom Stockemer visar att resultat i makrostudier kan vara känsliga för hur valdeltagande mäts och vilka fall som inkluderas, behandlas databaskonstruktionen som en central metodfråga och redovisas transparent (Stockemer, 2017, s. 711–713). I studien konstrueras därför en egen landdatabas där varje variabel hämtas från en etablerad internationell datakälla och sammanfogas till en gemensam analysfil som importeras till SPSS.

3.1. Metod för materialinsamling

3.1.1. Urval av material

Det empiriska materialet består av sekundärdata i form av internationella databaser som innehåller aggregerade landmått. Materialet är valt för att möjliggöra en strikt makroanalys och för att ge hög datatäckning över många länder. Urvalet av datakällor styrs av två kriterier:

(1) att variablerna ska motsvara studiens operationalisering av kärnmodellen och (2) att data ska finnas för ett stort antal länder på jämförbart sätt.

Den beroende variabeln är **valdeltagande mätt som VAP-turnout**, hämtad från International IDEA. Med VAP-turnout avses valdeltagande som andel av **Voting Age Population** (röstmyndig befolkning). I litteraturen förekommer även RV (turnout som andel av registrerade väljare) samt VEP (turnout som andel av röstberättigade). Stockemer visar att måttvalet är metodologiskt viktigt och att jämförbarheten kan påverkas av om turnout relateras till registrerade väljare (RV) eller till röstmyndig befolkning (VAP), eftersom registreringsrutiner och befolkningssammansättning varierar mellan länder (Stockemer, 2017, s. 713–714). VEP ligger konceptuellt närmare idealmåttet (röstberättigade), men kräver ytterligare komponenter för att kunna beräknas jämförbart – exempelvis information om vuxna som inte har rösträtt – vilket i breda tvärsnittsstudier riskerar att skapa omfattande bortfall eller fler antaganden. Mot denna bakgrund används VAP-turnout som beroende variabel i huvudanalysen. RV och VEP behandlas i studien som relevanta alternativ i teorin, men operationaliseras inte i den empiriska huvudmodellen.

De centrala oberoende variablerna följer kärnmodellens tre makrokomponenter:

Tvångsröstning (compulsory voting) hämtas från International IDEA och operationaliseras dikotomt (1 = landet tillämpar tvångsröstning, 0 = annars). Befolkningsstorlek hämtas från World Bank och operationaliseras som naturlig logaritm av total befolkning, vilket är ett etablerat grepp i aggregerade turnout-studier eftersom populationsvariabeln är kraftigt snedfördelad och sambanden ofta antas vara icke-linjära (Geys, 2006, s. 642–643). För att fånga valens demokratiska kontext på systemnivå används ett demokratirelaterat mått från V-Dem/OWID (electoral democracy index) som proxy för den elektorala/demokratiska kvalitet som omger valen. Valet av en makroproxy motiveras av att studiens kärnmodell ska vara konsekvent på samma analysnivå som resultaten tolkas, i linje med Lane och Erssons diskussion om nivåproblem (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459).

3.1.2. Insamling av material

Insamlingen genomfördes genom att respektive datakälla exporterades och därefter sammanfogades i en gemensam landdatabas. För att säkerställa spårbarhet och minska risken för kodningsfel användes standardiserade landskoder (ISO3) vid sammanslagning.

Först exporterades VAP-turnout från International IDEA och avgränsades till de fall där ett jämförbart landmått kunde användas. Därefter exporterades tvångsröstning från IDEA och kodades om till en dikotom indikator där länder utan uppgift eller där tvångsröstning inte tillämpas kodades som 0. I nästa steg hämtades befolkningsdata från Worldometer och logaritmerades (ln) för att hantera snedfördelning. Slutligen hämtades ett demokrati-/regimrelaterat index från V-Dem/OWID och kopplades till respektive land.

Eftersom studien genomförs som tvärsnitt krävs ett medvetet val av referenspunkt när datakällorna är tidsindexerade. I praktiken innebär det att turnout-värdet och de övriga variablerna matchas så nära samma period som möjligt, och att avvikelser redovisas öppet i bilagor/kodschema. Länder som saknar värden för någon av kärnvariablerna exkluderas i regressionen genom listwise-hantering i SPSS, vilket redovisas som bortfall och diskuteras som en metodfråga.

Materialet problematiseras källkritiskt på tre sätt. För det första kan turnout-mått påverkas av skillnader i valadministration och av vilket turnout-begrepp som används. För det andra fångar en dikotom tvångsröstningsvariabel om regeln finns, men inte graden av efterlevnad och sanktioner, vilket kan påverka effektens storlek (Geys, 2006, s. 652–653; Stockemer, 2017, s. 704). För det tredje är demokratimåttet en proxy för en bredare institutionell kontext och måste därför tolkas som ett övergripande mått på valens demokratiska kvalitet snarare än ett val-specifikt betydelsemått.

3.2. Metod för analys

3.2.1. Studiedesign

Studien är en komparativ kvantitativ tvärsnittsstudie med land som analysenhet. Designen är lämplig eftersom forskningsfrågorna handlar om variation mellan länder och om huruvida en avgränsad uppsättning makrovariabler kan förklara skillnader i valdeltagande. Denna logik ligger nära den aggregerade turnout-litteraturen där institutionella och strukturella faktorer prövas mot nationella turnout-mått (Geys, 2006, s. 637–639; Stockemer, 2017, s. 701; 711–713).

Analysstrategin följer en stegvis struktur. Först genomförs envariabelanalys med deskriptiv statistik för att redovisa nivåer och spridning i valdeltagande samt i de centrala oberoende variablerna. Metodpraktikan framhåller att frekvenstabeller och sammanfattande mått (centralmått och spridningsmått) är centrala verktyg för att besvara beskrivande frågeställningar och skapa en översikt över materialets fördelning (Esaiasson et al., 2017, s. 363). Därefter genomförs bivariat analys där korrelationer används för att undersöka samvariation mellan variablerna. Metodpraktikan beskriver korrelationsanalys som ett sätt att analysera graden av samvariation (Esaiasson et al., 2017, s. 381). Slutligen prövas kärnmodellen i en flervariabelanalys genom linjär regression (OLS), där sambanden mellan valdeltagande och flera oberoende variabler analyseras samtidigt. Metodpraktikan lyfter fram att flervariabelanalys ger en fastare grund för tolkning när flera faktorer kan vara relevanta samtidigt (Esaiasson et al., 2017, s. 387).

3.2.2. Tillvägagångsätt

Analysen genomförs i SPSS utifrån den egenkonstruerade landdatabasen. Variablerna kontrolleras först avseende mät- och skalnivåer. Valdeltagande (VAP-turnout) behandlas som en kvantitativ variabel uttryckt i procent, vilket Metodpraktikan exemplifierar som ett typiskt intervallskalemått i samhällsvetenskapliga analyser (Esaiasson et al., 2017, s. 363).

Befolkningsstorlek logaritmeras innan regressionen. Tvångsröstning kodas som 0/1.

Demokratimåttet förs in som kontinuerlig indexvariabel.

I resultatkapitlet redovisas därefter (1) deskriptiv statistik, (2) bivariata samband och (3) regressionsmodellen. För regressionsresultaten rapporteras koefficienter och modellens förklaringsgrad, och resultaten tolkas i relation till kärnmodellens teoretiska förväntningar.

3.2.3. Metoddiskussion

Den valda ansatsen har flera styrkor. En central styrka är att studien är konsekvent makroorienterad: både den beroende variabeln och de oberoende variablerna är definierade på landsnivå, vilket minskar risken för nivåblandning och ligger i linje med Lane och Erssons diskussion om nivåproblem (Lane och Ersson, 1990, s. 457–459). En annan styrka är att modellen bygger på ett begränsat antal centrala variabler med tydlig teoretisk förankring och som kan operationaliseras med internationellt jämförbara datakällor, vilket stärker transparens och replikerbarhet.

Samtidigt finns begränsningar. Tvärsnittsdesignen innebär att studien främst kan uttala sig om samvariation mellan länder vid en given tidpunkt, men inte om förändring över tid inom länder. Vidare kan bortfall påverka generaliserbarheten om länder utan fullständiga värden systematiskt skiljer sig från länder som ingår i analysen. Slutligen är operationaliseringen av tvångsröstning relativt grov eftersom den inte fångar graden av efterlevnad, och demokratimåttet är ett övergripande index snarare än ett val-specifikt mått. Dessa avgränsningar diskuteras som konsekvenser av studiens mål att pröva en empiriskt genomförbar kärnmodell med bred datatäckning (Stockemer, 2017, s. 711–713).

3.2.4. Forskningsetiska överväganden

Studien bygger på sekundärdata på landsnivå från etablerade, öppna databaser. Ingen persondata behandlas och inga uppgifter om enskilda individer samlas in, vilket innebär att riskerna för integritetsintrång är mycket små. Etiska överväganden handlar här främst om transparens och redovisning: att tydligt ange datakällor, operationaliseringar och urvalsbeslut, samt att undvika missvisande tolkningar av indikatorer. Eftersom landsjämförelser kan vara känsliga diskuteras studiens begränsningar (måttval och möjlig mätosäkerhet) och resultaten presenteras försiktigt utan normativa omdömen om enskilda länder.

3.2.5. Användning av AI-verktyg

I arbetet med uppsatsen har Microsoft Copilot använts som stöd i skrivprocessen. Copilot har använts för (1) språklig bearbetning (stavning, grammatik och tydlighet), (2) förslag på disposition och rubrikstruktur samt (3) omformulering av utvalda stycken för ökad läsbarhet. Copilot har inte använts för att generera uppsatsens kärnargument, självständiga tolkningar, empiriska data eller källor. Allt AI-genererat innehåll har granskats kritiskt och bearbetats av författaren så att texten speglar min egen förståelse och röst. Alla beräkningar och statistiska analyser har genomförts i SPSS, och samtliga uppgifter, resonemang och referenser har kontrollerats av författaren, som ansvarar för textens innehåll.

4. Analys

4.1. Deskriptiv statistik och fördelningar

Som första steg gjordes en deskriptiv analys för att få en överblick över materialet innan hypoteserna prövas. Poängen med en sådan envariabelanalys är att beskriva hur variablerna ser ut i datan: nivåer, spridning och fördelning. Det hjälper också till att upptäcka eventuella fel, extrema värden eller bortfall innan man går vidare till mer avancerade analyser (Esaiasson et al., 2017, s. 363).

Den sammanställda landdatabasen omfattar 155 länder och innehåller inga saknade värden på de variabler som ingår i kärnmodellen ($N = 155$ för samtliga variabler). Den beroende variabeln är valdeltagande mätt som VAP-turnout (andel av röstmyndig befolkning som röstat i senaste parlamentsvalet).

VAP-turnout har ett genomsnitt på 57,22 procent och en standardavvikelse på 18,86. Lägsta observerade värde är 17,48 och högsta 95,27. Spridningen visar att valdeltagandet varierar tydligt mellan länder, vilket är nödvändigt för att kunna analysera samband i en tvärsnittsdesign.

För tvångsröstning (`comp_vote`) visar frekvensfördelningen att 22 länder (14,2 procent) har tvångsröstning (kod 1), medan 133 länder (85,8 procent) saknar tvångsröstning (kod 0). Frekvenstabeller är ett grundläggande verktyg i beskrivande statistik eftersom de visar hur många enheter som hamnar i varje kategori (Esaiasson et al., 2017, s. 363).

Demokrati-/regimproxyn från V-Dem (`vdem_edi`) har ett genomsnitt på 0,512, med minvärde 0,081 och maxvärde 0,916. Det innebär att urvalet innehåller både länder med låg och hög nivå av elektoraldemokrati. Den logaritmerade befolkningsvariabeln (`pop_log_2`) har ett genomsnitt på 16,26 och varierar mellan 11,81 och 21,11 ($SD = 1,68$). Att använda logaritm för befolkning gör att extrema skillnader mellan mycket små och mycket stora länder inte dominerar analysen.

Sammantaget visar den deskriptiva analysen att materialet är komplett och att det finns tydlig variation i såväl valdeltagande som i de förklarande variablerna. Det ger ett bra underlag för nästa steg: att studera samband mellan variablerna.

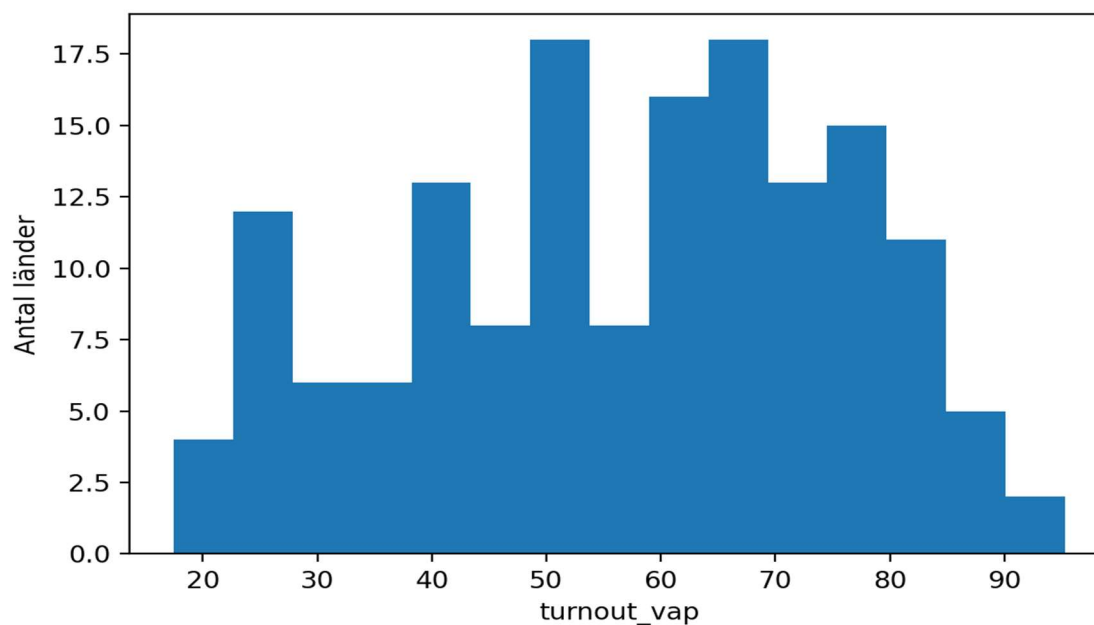
4.1.1. Deskriptiv statistik i tabellform

Tabell 1 redovisar deskriptiv statistik för studiens centrala variabler.

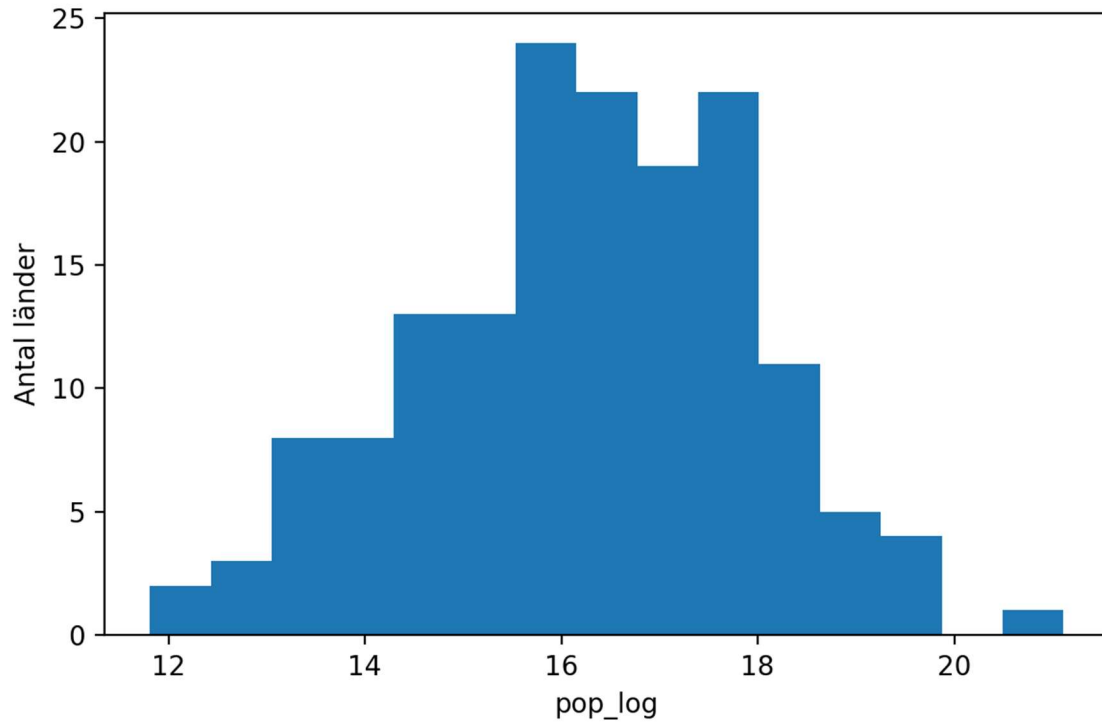
Variabel	N	Medel	Std.avv.	Min	Max
Valdeltagande (VAP, %)	155	57,22	18,86	17,48	95,27
Tvångsröstning (0/1)	155	0,14	0,35	0	1
Befolkning (ln)	155	16,26	1,68	11,81	21,11
Elektoral demokrati (V-Dem)	155	0,512	0,252	0,081	0,916

Figur 1–4 visar fördelningen av respektive variabel i materialet.

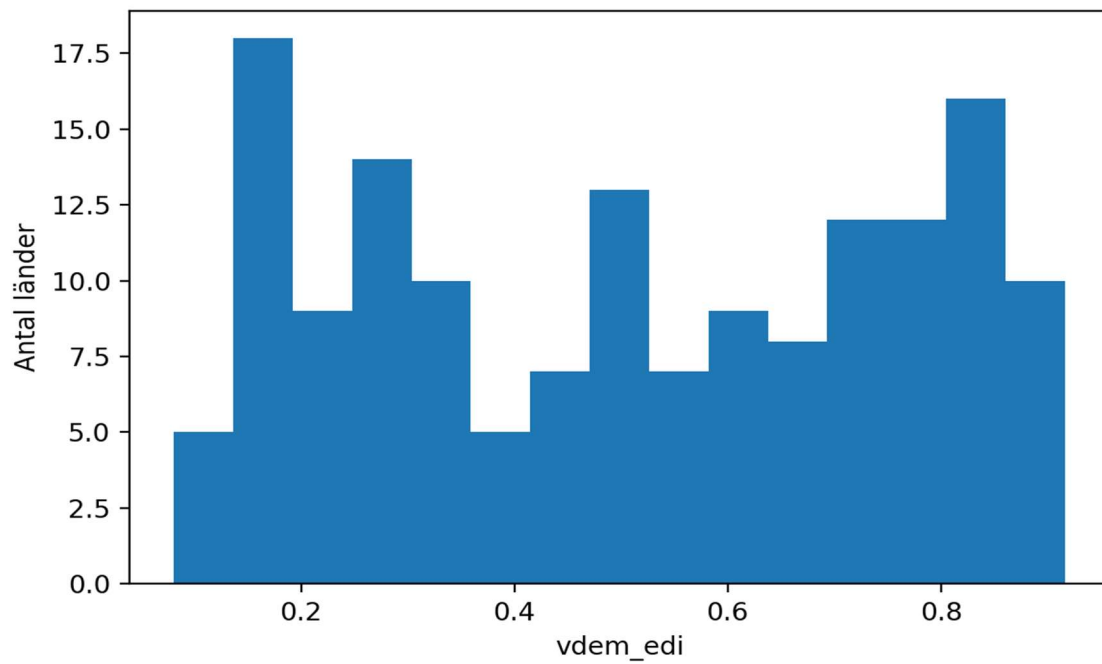
Figur 1. Fördelning av valdeltagande (VAP, %).

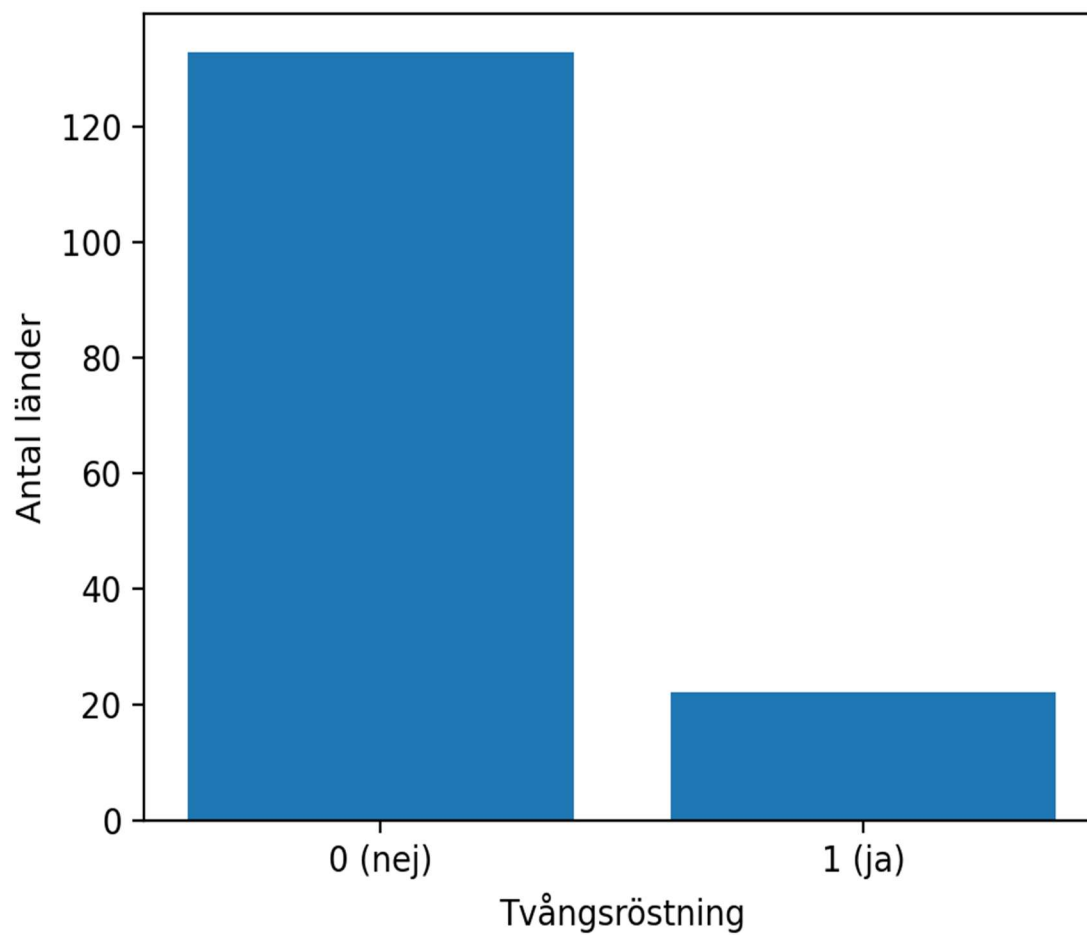
Figur 2. Fördelning av befolkning (ln).

Figur 3. Fördelning av elektoral demokrati (V-Dem).

Figur 4. Fördelning av tvångsröstning (0/1).

4.2. Bivariata samband: korrelationer och gruppskillnader

I nästa steg analyserades samband mellan variablerna två och två. Syftet med bivariata analyser är att ge en första bild av riktning och styrka i relationerna innan flera variabler vägs samman i en regressionsmodell. Ett vanligt mått på samvariation mellan två kontinuerliga variabler är Pearsons korrelationskoefficient (r) (Esaiasson et al., 2017, s. 381).

Korrelationsmatrisen visar ett svagt negativt samband mellan valdeltagande och logaritmerad befolkning samt ett positivt samband mellan valdeltagande och elektoraldemokrati. Sambandet mellan tvångsröstning och valdeltagande är svagt negativt i detta urval.

För att komplettera korrelationerna testades även om valdeltagandet skiljer sig mellan länder med och utan tvångsröstning genom ett oberoende t-test. Resultatet visar att länder med tvångsröstning i genomsnitt har lägre valdeltagande än länder utan, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. En rimlig tolkning är att antalet länder med tvångsröstning är relativt få ($n = 22$), vilket gör att testet får svårare att upptäcka skillnader. Dessutom mäter indikatorn bara om tvångsröstning finns formellt, inte hur starkt regeln faktiskt upprätthålls, vilket kan spela roll för sambandet.

Den bivariata analysen fungerar här som en tydlig brygga till nästa steg: regressionsanalysen, där alla kärnvariabler testas samtidigt.

Tabell 4.2.1. Pearsons korrelationsmatris (N = 155)

	1	2	3	4
1. Valdeltagande (VAP, %)	—			
2. Tvångsröstning (0/1)	-0,10	—		
3. ln(Befolkning)	-0,17*	0,05	—	
4. Elektoral demokrati (V-Dem)	0,29***	0,18*	-0,26**	—

Anm.: * $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; *** $p < 0,001$. Övre triangeln utelämnas för läsbarhet.

Tabell 4.2.2. Gruppskillnad i valdeltagande mellan länder med/utan tvångsröstning

Variabel	N (utan)	M (utan)	SD (utan)	N (med)	M (med)	SD (med)	Diff (med- utan)	t(df), p
Valdeltagande (VAP, %)	133	58,99	19,97	22	53,12	23,81	-5,86	1,09 (26,0), p = 0,284

Anm.: Tvångsröstning kodad 1 = ja, 0 = nej. Welch t-test rapporteras. 95% konfidensintervall för medelvärdeskillnaden: [-16,88; 5,15]. Effektstorlek (Cohen's d) = -0,29.

Tabell 4.2.1 redovisar bivariata samband mellan studiens variabler med hjälp av Pearsons korrelation. Valdeltagande (VAP-turnout) har ett svagt negativt samband med logaritmerad befolkning ($r = -0,17$, $p < 0,05$) och ett tydligt positivt samband med elektoraldemokrati ($r = 0,29$, $p < 0,001$). Sambandet mellan tvångsröstning och valdeltagande är svagt negativt ($r = -0,10$) och inte statistiskt säkerställt.

För att undersöka om länder med tvångsröstning skiljer sig från länder utan genomfördes även ett oberoende t-test (Tabell 4.2.2). Resultatet visar att länder med tvångsröstning i genomsnitt har cirka 5,9 procentenheter lägre valdeltagande än länder utan, men skillnaden är inte statistiskt signifikant ($p = 0,284$) och effektstorleken är liten (Cohen's $d = -0,29$). De bivariata resultaten ska därför främst ses som en första orientering inför den multivariata regressionsanalysen.

4.3. Multivariat analys: OLS-regression (kärnmodell)

I detta steg prövades kärnmodellen med linjär regression (OLS) i ett tvärsnitt av länder. Poängen med en multivariat analys är att kunna studera sambandet mellan varje oberoende variabel och valdeltagande samtidigt som man håller de andra variablerna konstanta. I Metodpraktikan beskrivs detta som ett viktigt steg när man vill gå från enkla samband till en mer samlad förklaringsmodell (Esaiasson et al., 2017, s. 387).

Den beroende variabeln är VAP-turnout. Modellen inkluderar tre oberoende variabler:

(1) tvångsröstning (0/1), (2) logaritmerad befolkning och (3) V-Dems electoral democracy index.

Modellen är statistiskt signifikant som helhet och förklarar en begränsad men tydlig del av variationen i valdeltagande mellan länder ($R^2 = 0,124$). Resultaten visar att elektoraldemokrati

har ett positivt och statistiskt säkerställt samband med valdeltagande. Det betyder att länder med högre nivå av elektoraldemokrati tenderar att ha högre valdeltagande, vilket ligger i linje med idén att val uppfattas som mer meningsfulla där konkurrens och demokratiska villkor är starkare.

Tvångsröstning har i modellen ett negativt samband och ligger nära gränsen för statistisk signifikans ($p = 0,063$). Det betyder att sambandet i denna analys inte är tillräckligt starkt för att räknas som "säkerställt" enligt vanliga nivåer, men att det ändå kan vara relevant att diskutera. Befolkningsstorlek (log) har ett svagt negativt samband men är inte statistiskt signifikant i modellen.

För att kontrollera att regressionsmodellen inte verkar bygga på uppenbara fel i residualerna gjordes också en enkel kontroll av residualernas fördelning (histogram och normalitetsplot) samt ett spridningsdiagram mellan residualer och predikterade värden. De visuella kontrollerna visar inga tydliga avvikelser som gör att modellen direkt bör avfärdas, men resultaten behöver ändå tolkas med viss försiktighet eftersom tvärsnittsdata på landsnivå kan påverkas av enskilda extrema fall och mätproblem i vissa länder.

4.3.1. Tabell 4.3.1 Modellens passform

Modellens passform redovisas i Tabell 4.3.1. Regressionen bygger på 155 länder.

Förklaringsgraden (R^2) är 0,124, vilket innebär att kärnmodellen förklarar cirka 12 procent av variationen i valdeltagande mellan länder. Det justerade R^2 -värdet är 0,107, vilket visar att förklaringsgraden blir något lägre när hänsyn tas till antalet variabler. F-testet är statistiskt signifikant ($p = 0,0002$), vilket innebär att modellen som helhet bidrar till att förklara valdeltagandet jämfört med en modell utan förklaringsvariabler.

N	R^2	Justerat R^2	F (df=3,151)	
155	0.124	0.107	7.122 (p=0.0002)	2.006

4.3.2. Tabell 4.3.2 Regressionsresultat

Variabel	B	Std. fel	t	p	95% KI
Konstant	55.418	15.552	3.563	0.000	[24.69, 86.15]
Tvångsröstning (1=ja)	-7.869	4.195	-1.876	0.063	[-16.16, 0.42]
ln(Population)	-0.594	0.889	-0.668	0.505	[-2.35, 1.16]
V-Dem: Electoral Democracy Index	24.575	6.013	4.087	0.000	[12.69, 36.46]

Regressionsresultaten visar att elektoraldemokrati (V-Dem) har ett tydligt positivt samband med valdeltagande. Koefficienten är 24,6 och statistiskt säkerställd ($p < 0,001$), vilket innebär att länder med högre demokratisk kvalitet tenderar att ha högre valdeltagande när övriga variabler hålls konstanta. Tvångsröstning har ett negativt samband i modellen ($B = -7,9$), men resultatet är inte statistiskt säkerställt på 5-procentsnivån ($p = 0,063$). Befolkningsstorlek (ln population) har ett svagt negativt samband men är tydligt icke-signifikant ($p = 0,505$), vilket innebär att befolkningsstorlek inte bidrar till att förklara valdeltagandet i denna modell när demokrati och tvångsröstning samtidigt beaktas.

4.3.3. Tolkning i relation till forskningsfrågorna

Resultaten visar att kärnmodellen förklarar en begränsad men icke-trivial del av variationen i valdeltagande mellan länder ($R^2=0,124$). Demokrati-/regimindikatorn (V-Dem) har ett tydligt positivt och statistiskt säkerställt samband med valdeltagande ($B=24,575$, $p<0,001$). Det innebär att länder med högre värden på elektoraldemokrati tenderar att uppvisa högre valdeltagande, i linje med antagandet att mer konkurrensutsatta och legitima val ger starkare incitament att rösta.

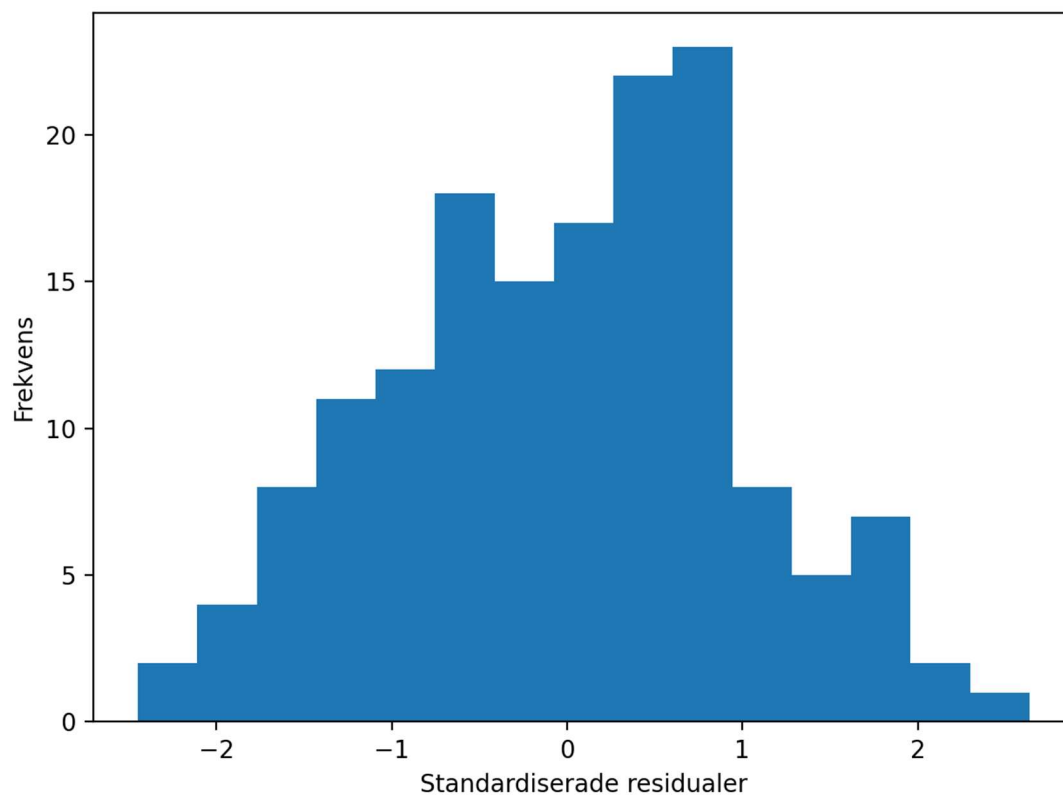
Tvångsröstning har i denna specifika modell ett negativt samband ($B=-7,869$) men når inte konventionell signifikansnivå ($p=0,063$). Ett rimligt tolkningsspår är att indikatorn här fångar om tvångsröstning formellt finns, men inte hur starkt den efterlevs eller sanktioneras, vilket i tidigare aggregerad forskning ofta framhålls som avgörande. Resultatet motiverar att tvångsröstning behålls i kärnmodellen men att det diskuteras som ett mått som kan behöva förfinas (t.ex. enforcement) i framtida analyser.

Befolkningsstorlek ($\ln(\text{population})$) har ett svagt negativt men icke-signifikant samband ($p=0,505$). Det innebär att population, givet de andra variablerna, inte bidrar nämnvärt till förklaringskraften i detta tvärsnitt. En möjlig förklaring är att populationsstorlek kan samvariera med andra strukturella faktorer som inte ingår i kärnmodellen (t.ex. urbanisering, regional heterogenitet), eller att sambandet är mer känsligt för urval och tidsperiod.

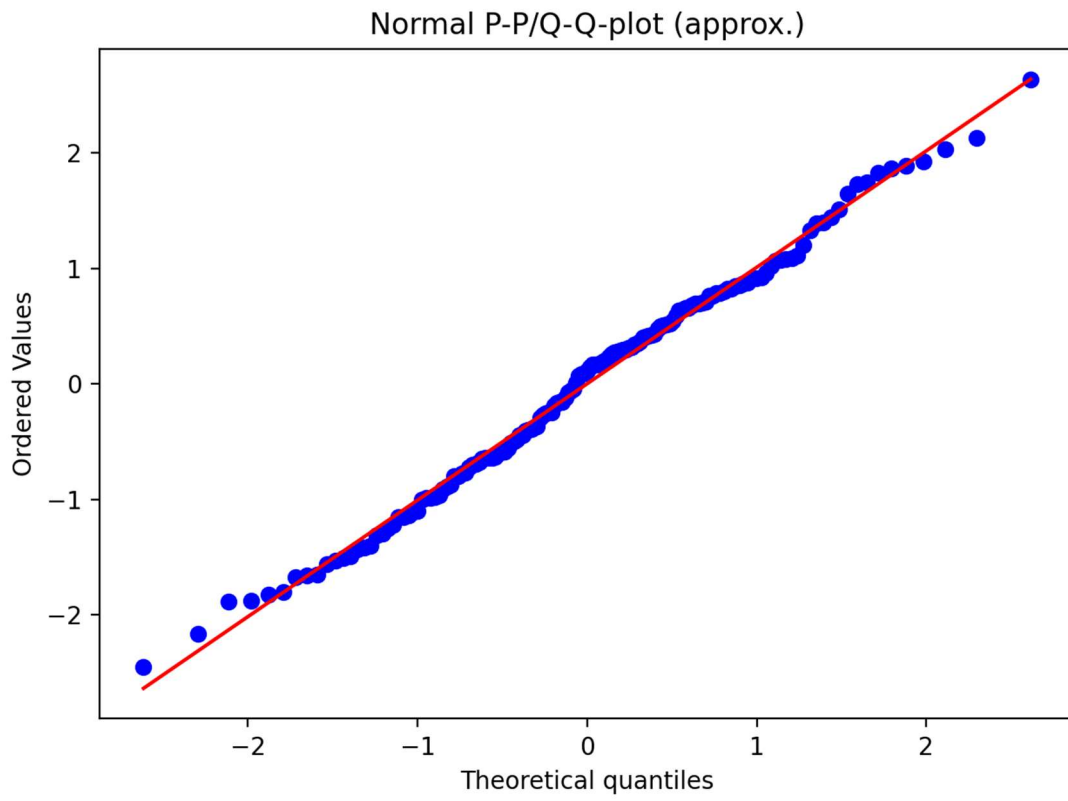
4.3.4. Figurer 4.3.1–4.3.3 Diagnostik

Diagnostikfigurerna används för att kontrollera att OLS-modellen inte bryter mot grundläggande antaganden på ett tydligt sätt. Histogram och P–P-plot för residualerna visar ingen stark avvikelse från normalitet. Spridningsdiagrammet mellan residualer och predikterade värden visar inte heller något tydligt mönster som tyder på stora problem med ojämn varians. Sammantaget finns inga starka tecken på att resultaten drivs av tydliga modellproblem, men eftersom analysen bygger på länder som observationer bör resultaten ändå tolkas med viss försiktighet, särskilt om enskilda länder avviker mycket.

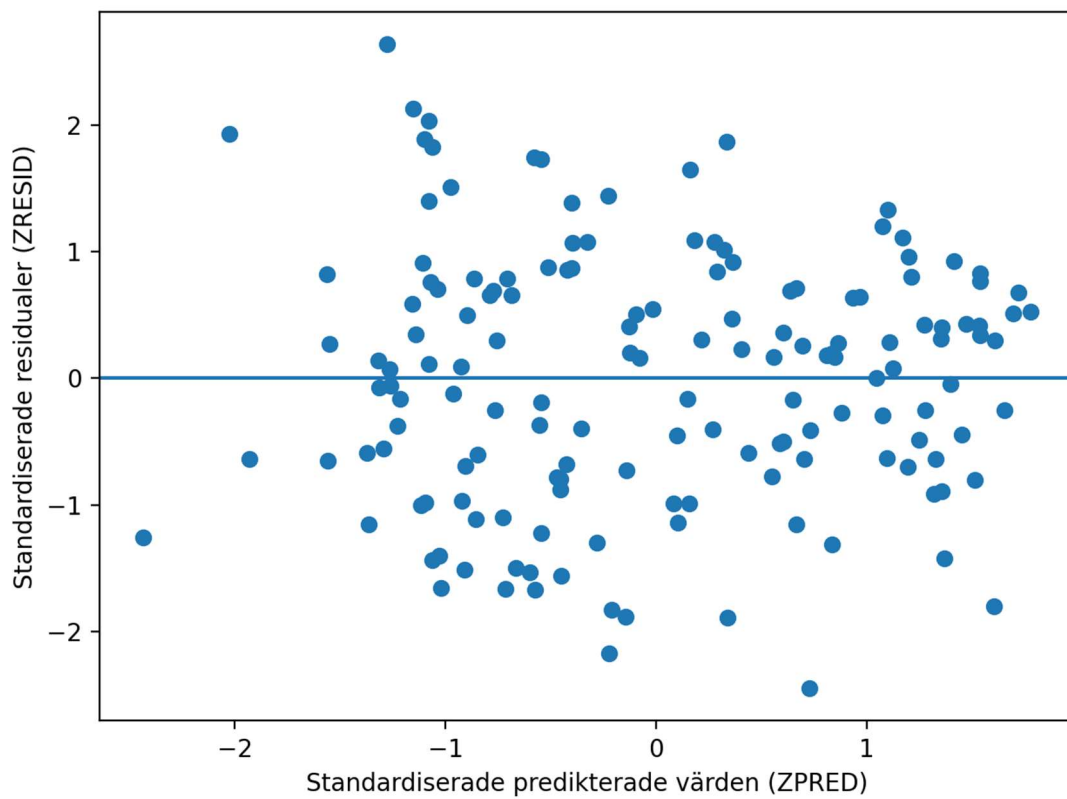
Figur 4.3.1. Histogram över standardiserade residualer.

Figur 4.3.2. Normalitetskontroll (Q–Q/P–P-plot) för standardiserade residualer.

Figur 4.3.3. Spridningsdiagram: standardiserade residualer mot standardiserade predikterade värden.

Diagnostiken ger ingen stark indikation på allvarliga avvikelser från normalitet eller tydlig heteroskedasticitet.

5. Diskussion och slutsatser

5.1. Resultatens innebörd i relation till syfte och forskningsfrågor

Syftet med studien var att, med utgångspunkt i tidigare makroforskning om valdeltagande, formulera och pröva en avgränsad kärnmodell för att förklara variation i valdeltagande mellan länder. Modellen bygger på tre makrovariabler som ofta lyfts fram i översiktslitteraturen: ett institutionellt incitament (tvångsröstning), en strukturell faktor (befolkningsstorlek) samt ett makromått på den elektoral/demokratiska kontexten (V-Dem Electoral Democracy Index), som används som demokratiproxy för valens politiska villkor på systemnivå (Geys, 2006; Stockemer, 2017). En viktig utgångspunkt har varit att hålla analysen konsekvent på makronivå, eftersom samband på individnivå och samband mellan länder inte är direkt utbytbara (Lane och Ersson, 1990).

Resultaten visar att kärnmodellen förklarar en begränsad men ändå relevant del av variationen i valdeltagande i tvärsnittet. Det mest hållbara fyndet är att demokratiproxyn (V-Dem) har ett positivt och statistiskt säkerställt samband med valdeltagandet. Det innebär att länder med högre nivåer av elektoraldemokrati tenderar att ha högre valdeltagande, även när tvångsröstning och befolkningsstorlek hålls konstanta.

I denna uppsats används V-Dem Electoral Democracy Index inte som ett direkt mått på "valets betydelse" i snäv mening, utan som ett övergripande landsmått som sammanfattar centrala villkor för meningsfulla val i ett politiskt system (t.ex. graden av konkurrens och demokratiska institutionella förutsättningar). Det positiva sambandet kan därför tolkas som att valdeltagandet oftare är högre i system där val framstår som mer reella och legitima på makronivå. Samtidigt innebär proxy-karaktären att resultatet inte kan isolera exakt vilken komponent i den demokratiska kontexten som driver sambandet, eftersom indexet fångar flera sammanhängande dimensioner.

Tvångsröstning uppvisar däremot ett negativt samband i modellen och ligger nära, men når inte, traditionell signifikansnivå. Detta bör därför tolkas försiktigt. I litteraturen framhålls tvångsröstning ofta som en faktor som hänger ihop med högre valdeltagande, men effekten påverkas av hur regeln efterlevs och om sanktioner faktiskt tillämpas (Geys, 2006; Stockemer, 2017). I den här studien mäts tvångsröstning som en enkel dikotom indikator (finns/inte

finns), vilket inte fångar variation i genomdrivandegrad. En möjlig förklaring är därför att den valda operationaliseringen är för grov för att fånga den effekt som ofta diskuteras i litteraturen. En annan möjlig förklaring är att antalet länder med tvångsröstning är relativt få i urvalet, vilket gör skattningarna mer känsliga.

Befolkningsstorlek (logaritmerad) har ett svagt negativt men inte statistiskt säkerställt samband när övriga variabler ingår. Det innebär inte nödvändigtvis att befolkning är oviktigt i makroforskningen, men i denna avgränsade modell bidrar variabeln inte tydligt till förklaringen. Det kan bero på att populationsstorlek samvarierar med andra strukturella faktorer som inte ingår i modellen, eller att sambandet är känsligt för urval och tidpunkt, vilket också diskuteras i översiktslitteraturen (Geys, 2006; Stockemer, 2017).

En metodologiskt viktig del av studien är valet av beroende variabel. Här används VAP-turnout (andel av den vuxna befolkningen som röstat). VAP är ett praktiskt genomförbart mått i ett globalt tvärsnitt med hög datatäckning, men är inte ett idealmått i strikt mening eftersom alla vuxna inte nödvändigtvis är röstberättigade. Ett mer konceptuellt korrekt mått är VEP (Voting Eligible Population), det vill säga valdeltagande som andel av de röstberättigade. Samtidigt framhåller Stockemer att VEP ofta är svårt att använda brett i tvärsnittsstudier, eftersom det kräver mer detaljerad och jämförbar information om valmanskårens sammansättning, vilket riskerar större bortfall och fler antaganden (Stockemer, 2017). Mot bakgrund av studiens mål – att pröva en kärnmodell med många länder – är VAP därför ett rimligt och transparent val.

Studien har tydliga avgränsningar. Tvärsnittsdesignen innebär att resultaten främst visar samvariation mellan länder vid en given tidpunkt, inte förändring över tid eller kausala effekter i strikt mening. Modellen bygger också på ett litet antal variabler och fångar därför inte hela bredden av förklaringar i turnout-forskningen. Syftet har i stället varit att pröva om en teoretiskt motiverad och operationaliserbar kärna – med jämförbara data och stor landtäckning – kan bidra med empiriskt informativ kunskap om valdeltagande i ett globalt urval.

Poängen här har i stället varit att pröva om en avgränsad kärna – som är teoretiskt motiverad och möjlig att operationalisera med jämförbara data – faktiskt kan säga något om valdeltagande i ett globalt urval.

5.2. Slutsats

Studien visar att det är möjligt att formulera och empiriskt pröva en avgränsad makrobaserad kärnmodell för valdeltagande med bred datatäckning. I resultaten framstår demokratiproxyn (V-Dem) som den mest stabila förklaringsfaktorn i modellen, medan tvångsröstning och befolkningsstorlek inte får statistiskt säkerställda effekter i den här specifika analysen. Sammantaget stärker detta studiens huvudsakliga poäng: att en kärnmodell kan vara ett praktiskt sätt att strukturera ett fragmenterat forskningsfält, men att slutsatser alltid behöver kopplas till hur variabler mäts och vilka begränsningar som finns i designen.

Referenser

- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5 uppl. Stockholm: Norstedts Juridik. ISBN 9789139115151.
- Geys, B. (2006). Explaining voter turnout: A review of aggregate-level research. *Electoral Studies*, 25(4), 637–663. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2005.09.002>
- International IDEA (u.å.). *Voter turnout (VAP turnout) – data tool / question*. Hämtad 18 februari 2026, från IDEA:s Voter Turnout Database: https://www.idea.int/data-tools/data/question?question_id=9191&database_theme=293
- International IDEA (u.å.). *Compulsory voting – data tool / question*. Hämtad 18 februari 2026, från IDEA:s Voter Turnout Database: https://www.idea.int/data-tools/data/question-region?question_id=9240&countries=all&database_theme=293
- Lane, J.-E. & Ersson, S. (1990). Macro and micro understanding in political science: What explains electoral participation? *European Journal of Political Research*, 18(4), 457–465. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6765.1990.tb00243.x>
- Our World in Data (u.å.). *Electoral democracy index (V-Dem) – dataset/visualisation*. Hämtad 18 februari 2026, från Our World in Data: <https://ourworldindata.org/grapher/electoral-democracy-index>
- Stockemer, D. (2017). What Affects Voter Turnout? A Review Article/Meta-Analysis of Aggregate Research. *Government and Opposition*, 52(4), 698–722. <https://www.jstor.org/stable/26349876>
- Worldometer (u.å.). Population, total (SP.POP.TOTL) – <https://www.worldometers.info/world-population/#country> Hämtad 18 februari 2026.

Bilagor

Bilaga 1. Egenkonstruerad landdatabas (“valdeltagande – core model”)

Sammanställd landdatabas på tvärsnittsnivå (ett land = en observation). Databasen är sammanslagen från International IDEA (VAP turnout och compulsory voting), V-Dem/OWID (electoral democracy index som proxy för elektoraldemokratisk kontext) samt befolkningsdata (population per land).

Bilaga 1a. Rådata – International IDEA (VAP turnout)

Excel-export från International IDEA:s Voter Turnout Database (parlamentsval), använd som beroende variabel i studien.

Bilaga 1b. Rådata – International IDEA (Compulsory voting)

Excel-export från International IDEA:s Voter Turnout Database, använd för dummyvariabeln tvåångsröstning (1 = ja, 0 = nej).

Bilaga 1c. Rådata – V-Dem/OWID (Electoral Democracy Index)

Nedladdad fil med electoral democracy index (landnivå), använd som proxy för demokratisk/elektoral kvalitet i kärnmodellen.

Bilaga 1d. Rådata – Befolkning per land (Worldometer)

Nedladdad råfil med befolkningsstorlek per land (Worldometer). Variabeln används i analysen och kan vid behov transformeras (t.ex. logaritmeras) i SPSS eller vid databaskonstruktion.

Bilaga 2. Kodschema/operationaliseringstabell (samtliga variabler)

Kodschema för samtliga variabler i studien (Y och X): definition, datakälla, kodning (t.ex. 0/1), samt eventuella bearbetningar/transformationer (exempelvis borttag av procenttecken i turnout eller beräkning av $\ln(\text{population})$ om det används i modellerna).

Bilaga 3. SPSS-output (resultatunderlag)

SPSS-tabeller och output som ligger till grund för analyskapitlet:

- a) deskriptiv statistik och frekvenser,
- b) bivariat analys (korrelationer och/eller t-test),
- c) regressionsmodeller (kärnmodellen)